

[Kirkeministeren]

Endvidere blev der stillet et spørgsmål – jeg tror, det var af hr. Poul Nødgaard – med hensyn til Færøerne og Grønland. Det forholder sig ganske simpelt sådan, at den færøske og den grønlandske kirke har en lidt mere selvstændig stilling end de øvrige stifter. For Grønlands vedkommende helt frigjort administrativt, sådan at alene den statslige ansættelse og den kongelige udnævnelse af biskoppen symboliserer sammenhængen med den øvrige danske folkekirke. Men i øvrigt er kirken i Grønland et hjemmestyreanliggende efter den lov om kirken i Grønland, der blev vedtaget.

Hr. Poul Nødgaard spurgte derudover, om der er noget i den nye lovgivning, der lægger op til at give en større hjælp til mennesker, der er kommet i uføre, om jeg så må sige, som i kraft af manglende viden om, hvad evangelisk-luthersk kristendom er, eller fordi de ikke har fundet det, de søgte i folkekirken, kommer i kløerne på religiøse bevægelser af den ene eller den anden art.

Dertil vil jeg sige, at det er der naturligvis ikke. Det kan og skal vi ikke lovgive om på anden måde, end at præsten aflægger et præsteløfte, som pålægger ham at forkynde evangeliet rent og klart efter folkekirkens bekendtsskrifter og at bekæmpe vranglære. Det er hans opgave. Derfor er det også ham, der er pålagt – nu skal vi ikke diskutere medlemsloven i dag – den tunge opgave at konstatere, hvis nogen stiller sig så kraftigt og så aktivt og så konsekvent udenfor, at vedkommendes medlemskab er ophørt.

Det er ikke præsten, der ekskluderer noget medlem af folkekirken. Han kan konstatere, at vedkommende selv har stillet sig udenfor. Man forlader kun folkekirken, hvis man selv gør det på den ene eller den anden måde.

Men jeg vil i øvrigt give tilsagn om, at der ikke er noget spørgsmål, der ikke kan diskuteres videre under Folketingets behandling af disse lovforslag, og det er bestemt regeringens mål at opnå så bred tilslutning som overhovedet muligt til dem, og det har bestemt ikke været hensigten at holde nogen uden for en indledende drøftelse.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Da hvert eneste ord, vi står her og siger til hinanden, bliver trykt og om ikke just kommer

i avisen som i Klods Hans, så dog i Folketingstidende, er jeg nødt til at korrigere ministeren og sige, at jeg ikke var medlem af Folketinget, da det lovforslag blev fremsat af den daværende, jeg tror, det var VKR-regering, om samarbejde mellem menighedsråd og det mellemkirkelige. Havde jeg været det, havde det måske set helt anderledes ud, for jeg provokerede stærkt imod det i dagspressen.

Endelig vil jeg bare sige med et glimt i øjet, at jeg ikke har opgivet yderligere håb om en mere gennemgribende samvittighedskontrol.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 142:

Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi og lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. (Folkekirkens deltagelse i mellemkirkeligt arbejde m.v.).

Af kirkeministeren (A.O. Andersen).

(Fremsat 12/1 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Tove Lindbo Larsen (S):**

Hensigten med dette lovforslag er tosidig. For det første at udarbejde permanente regler for det mellemkirkelige arbejde og for det andet at flytte de paragraffer i de eksisterende love, der handler om indtægter, udgifter, over i lov om folkekirkens økonomi. Det synes jeg er ganske udmærket.

I 1989 vedtog Folketinget en ændring af lov om folkekirkens økonomi, der indebar regler

[Tove Lindbo Larsen]

for det mellemkirkelige arbejde, både lokalt og på stiftsplan, i mellemkirkelige udvalg og centralt i det mellemkirkelige råd. Ikke alle kirkelige kredse syntes, at det var en fremragende idé. Derfor er det bemærkelsesværdigt, at der med høringen ikke har været udtalt ønsker om ændring af de gældende regler, men alene været ønske om at ændre forsøgsordningen til at blive permanent. Det synes jeg er meget tilfredsstillende.

At loven revideres nu et år før ventet, skal ses som noget praktisk, så det følger den øvrige valgperiode. Det er i øvrigt også min opfattelse, at det mellemkirkelige udvalg og det mellemkirkelige råd fungerer tilfredsstillende. Udvalgenes arbejde har været omtalt i diverse årsberetninger, hvilket ligeledes har været tilfældet med det kirkelige råd. Det fortæller os, at det var rigtigt at demokratisere det mellemkirkelige arbejde, som jo havde en helt anden struktur, før vi fik lovgivning omkring det. Jeg føler, at den interesse, der var og er for det mellemkirkelige arbejde, er flyttet, sådan at endnu flere er blevet optaget af, hvad der virkelig foregår og skal foregå. Den række af flytninger af paragraffer i lovforslaget til økonomiloven er vi enige i, det giver en bedre oversigt og et bedre arbejdsredskab, når alt om økonomi er samlet et sted.

Vi finder det da også i orden, at der ydes dækning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste – og jeg understreger dokumenteret – til de møder, de kurser, der afholdes for menighedsråds- og provstiudvalgsmedlemmer, som vil være relevante for deres arbejde. Hvad angår stiftøvrighedens sanktionsmuligheder over for ulovligheder, hænger de sammen med den decentralisering af administrationen, der blev vedtaget i 1992. Vi synes, at dette lovforslag er tilfredsstillende og vil gerne medvirke til dets gennemførelse.

Torben Rechendorff (KF):

Ligesom den foregående ordfører betragter Det Konservative Folkeparti forslaget om at gøre den eksisterende lovgivning om folkekirkens deltagelse i mellemkirkeligt arbejde permanent som det vigtigste element i det lovforslag, ministeren nu har lagt på bordet.

Det er vel rigtigt at sige, at debatten forud for Folketingets vedtagelse i 1989 af nyordningen af det mellemkirkelige arbejde var ganske

voldsom. Man skal ikke overse, at mange var glade for, at der nu omsider kom, om jeg så må sige, ordnede forhold på området. Andre var noget skeptiske, og så var der jo også en kerne af modstandere – højtråbende modstandere.

På den baggrund er det meget tilfredsstillende at konstatere, at det er lykkedes for det første officielle mellemkirkelige råd at balancere smukt igennem både de oversøiske og de undersøiske skær. Jeg synes, der er god grund til ved denne lejlighed at sige tak for det arbejde, der er udført i det mellemkirkelige råd under en kompetent formands ledelse og med et dygtigt sekretariat i ryggen.

I vid udstrækning er kontakter og samtaler og samkvem mellem menigheder og kirkesamfund i udlandet blevet en del af den lokale danske menigheds dagligdag, og det var jo just meningen med det, vi lavede i 1989.

Nu gøres ordningen altså permanent, og det hilser Det Konservative Folkeparti med stor glæde. Det er altid godt, når permanente ordninger bliver til efter grundig debat, og debatten har nu stået på i godt fire år i det mellemkirkelige råd, i de mellemkirkelige stiftsudvalg og rundt omkring i de danske menigheder. Nu kan ingen med føje hævde, at de ikke ved, hvad det er, de siger ja eller nej til, og vi siger altså ja.

Det var lidt ejendommeligt i den forbindelse forleden dag at læse i en avis, at et fremtrædende medlem af et stiftsudvalg – ja, det var en biskop – hævdede, at nu trækker Folketinget igen noget ned over hovedet på os uden forudgående debat. Nu har debatten altså stået på i fire et halvt år. Gad vidst, om han rigtig har fulgt med i, hvad der foregår.

Jeg har lyst til at spørge ministeren om en enkelt detalje. Jeg kan forstå, at ministeren i slutningen af 1993 udsendte cirkulære og bekendtgørelse om valg til stiftsudvalgene, og det er ministeren i sin gode ret til; det har han selvfølgelig gjort på baggrund af den da eksisterende eller den nu eksisterende lov. Alligevel spørger jeg ministeren: Havde det nu alligevel ikke været praktisk at koordinere tingene og få sagen på plads her i Folketinget, inden man skred til valg af stiftsudvalg? Man har da haft tid nok til at forberede sagen.

Endvidere vil jeg gerne stille ministeren et andet spørgsmål, hvis svar jeg dog tror jeg kender. Det er nemlig: Hvad er egentlig grunden

[Torben Rechendorff]

til, at loven ikke skal gælde for det tolvte danske stift, nemlig Grønland? Det er sikkert, at den grønlandske kirkelovgivning endnu ikke er ganske på plads. Alligevel har jeg lyst til at sige, at jeg mener, at alt, hvad der kan gøres for at understrege, at Grønlands stift er en del af den danske folkekirke, skal gøres. Risikoen for, at Grønlands stift bliver lidt svævende langt væk herfra af forholdsvis indlysende grunde, er jo nærliggende.

Derfor spørger jeg altså, om ministeren i hvert fald er enig i den holdning, at alt, hvad vi kan gøre for at knytte Grønlands stift så tæt herved til, bør gøres.

Men vi kan støtte lovforslaget.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Så kommer det andet partsindlæg om den sag. Med historiens og bagklogskabens briller er det interessant at læse lovforslagets indledende bemærkninger. Det er igen denne ministerielle drøm om, at alt skal være i orden. Det skal stå der, det hele, i lovtæksten. Først forsøger man sig med en midlertidig model vedrørende det mellemkirkelige, og når der så er gået nogle år, får man lige så stille en permanent ordning ind i lovgivningen ved at påstå, at da ordningen blev indført midlertidigt, blev det fundet mest hensigtsmæssigt, at det blev overladt til kirkeministeren at udarbejde detaljerede bestemmelser om det mellemkirkelige arbejdes struktur. Det var vist ikke folket, der fandt det mest hensigtsmæssigt dengang. Men det er altså den ministerielle drøm nu, der lovfæstes permanent.

Jeg vil gerne sige, at vi i Venstre intet har imod det mellemkirkelige arbejde, tværtimod. Det har da også altid eksisteret. Det er gået lige igennem Berlinmur og jerntæppe uden lovgivning, fordi menighederne selv kunne hitte ud af det. Hvorfor kan menighederne ikke få lov til selv at løse disse her opgaver, hvis de har lyst, og blive fri, hvis de ikke har lyst?

Venstres endelige stillingtagen til dette forslag vil afhænge af, hvordan det går under udvalgsarbejdet. Som jeg husker sagen dengang, var der altså ikke noget folkeligt ønske om den nu foreslåede ordning. Jeg kan godt huske, at man sendte det ud, og at der kun kom svar fra dem, der gik ind for det. Sådan husker jeg det.

Jeg husker også, at Venstre stemte for den midlertidige ordning, men dels er vi altså nog-

le, der ikke sad i Folketinget dengang, som er meget skeptiske, dels er vi overhovedet skeptiske ved den udvikling i folkekirken, at mere og mere skal sættes på lovparagraffer, mere og mere skal centraliseres, bureaukratiseres og fordyres. Vi synes, det er at gå den forkerte vej i den danske folkekirke.

Men når nu økonomilovforslaget er kommet på bordet, vil vi meget hellere tale om landskirkeskatten, som menighedsrådene burde have mere snor i. Menighedsrådene får via landskirkeskatten påtvunget forskellige udgifter, også nogle, de ikke har bedt om. Derfor vil vi benytte udvalgsarbejdet til at se lidt på, om ikke ministerens smukke tanker om demokratisering i menighedsrådsloven kunne overføres og få et mere reelt indhold ved, at der indførtes en lokal indflydelse på landskirkeskatten. Det ville virkelig være demokratisering og decentralisering.

Endelig vil jeg spørge ministeren, hvordan det fremover vil gå med de ministerielt udformede cirkulærer og vejledninger – altså hvordan man vil undgå, at det mellemkirkelige råd bliver en slags synode? Vi skulle jo nødig blive for katolske i hovedet herhjemme. Jeg forestiller mig nemlig, at ministeren er enig med mig i, at folkekirken har og kun skal have én synode: det danske Folketing.

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Da vi nu er nået til det tredje lovforslag, vi behandler i dag, synes jeg måske, at tiden er inde til at sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at Venstre var medlem af den regering, som i sin tid foreslog det, som fru Birthe Rønn Hornbech nu angriber. Det er muligt, at fru Birthe Rønn Hornbech ikke var i Folketinget – det husker fru Birthe Rønn Hornbech formentlig bedst selv – men Venstre var altså med i regeringen, og Venstres folketingsgruppe – det sagde fru Birthe Rønn Hornbech nu også – stemte selvfølgelig for lovforslaget om det mellemkirkelige arbejde.

Det er nu ikke så meget det. Det er mere bemærkningen om, at fordi vi fra den danske folkekirke toner samarbejdsflaget over for andre kristne trossamfund i dette land og ude i verden, bliver vi katolske i hovedet.

Jeg bliver nødt til at sige til fru Birthe Rønn Hornbech, at hvis det var tilfældet – hvis for-

[Torben Rechendorff]

målet med dette her skulle være, at nu blev vi katolske i hovedet i den danske folkekirke – så havde jeg ikke fremsat det lovforslag, jeg i sin tid fremsatte, og så havde jeg ikke på Det Konservative Folkepartis vegne tilkendegivet, at vi nu stemmer for at gøre ordningen permanent.

Hvad vil det sige, at man takket være denne lille lovændring bliver katolske i hovedet?

(Kort bemærkning).

Tove Lindbo Larsen (S):

Jo længere tid, fru Birthe Rønn Hornbech talte, des mere usikker blev jeg med hensyn til, om den tale, fru Birthe Rønn Hornbech holdt, også dækker synspunkterne i Venstre. Jeg følte, der var et stort modsætningsforhold imellem den måde, det blev udtrykt på, og hvad man i øvrigt har stået inde for, og som jeg har opfattelsen af at Venstre også står inde for i forhold til samvær imellem folkeslag.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen jeg er da glad for, at alt, hvad vi siger herinde, bliver trykt og om just ikke kommer i avisen, så dog i Folketingstidende, for når man læser det i morgen, vil man kunne se, at de holdninger, der bliver givet udtryk for, er dem, vi giver udtryk for under behandlingen af alle lovforslag, nemlig at vi er mod for meget lovgivning, for meget bureaukratisering, for meget centralisering og for meget ufrihed. Og vi synes godt om mellemkirkeligt arbejde, hvis det er en frivillig sag for de enkelte menigheder.

Det var det, jeg sagde, og det står vi inde for stadig væk. Sådan er den sag.

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Men det forstår jeg sådan set godt, og jeg er enig med fru Birthe Rønn Hornbech i, at det da er godt, at det, vi siger, bliver trykt, skønt det er et spørgsmål, om det gælder uden videre, men det bliver det i hvert fald.

Men det, jeg gerne ville have svar på, var, hvordan den danske folkekirke, ved at vi nu formaliserer det, vi lavede i 1989, bliver katolske i hovedet.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jamen det vil man også kunne læse i Folketingstidende i morgen. I forbindelse med et spørgsmål til ministeren om, hvordan man ville undgå, at Det Mellemkirkelige Råd bliver en synode, sagde jeg, at vi nødigt skulle blive for katolske i hovedet. Det er, fordi jeg synes, det dér med synode lugter sådan lidt af at være katolsk i hovedet. Den opfattelse har jeg nu gang.

(Kort bemærkning).

Torben Rechendorff (KF):

Det må skyldes manglende kendskab til den romersk-katolske kirke.

Formanden:

Fru Hanne Thanning Jacobsen i ordfører-rækken.

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

Socialistisk Folkepartis tilslutning i 1989 til lovforslaget om Det Mellemkirkelige Råd skyldtes, at vi var godt tilfredse med, at det forudgående, selvbestaltede mellemkirkelige råd på den måde blev afløst af et mere officielt råd.

Vi støttede forslaget dengang, og vi støtter derfor også, at rådet og de tilsvarende stiftsudvalg med dette forslag bliver permanent. Men vi lægger selvfølgelig vægt på frivilligheden for det enkelte menighedsråds deltagelse. Som det vil være bekendt for de tilstedeværende ordførere i hvert fald, har vi i SF været optaget af grundlovens § 68: »Ingen er pligtig at yde personlige bidrag til nogen anden gudsdyrkelse end den, som er hans egen.«

På den baggrund accepterede vi økonomisk støtte til det centrale arbejde, men jeg synes, det er en anden sag med det lokale, og derfor er jeg betænkelig ved den ministerbemyndigelse, der ligger i dette forslags § 12.

Jeg er ligeledes lidt forbeholden over for et par af de 14 punkter, der i § 2, stk. 1, beskriver, hvilke udgifter der kan afholdes af kirkekasen.

Nr. 10 om rådsmedlemmers kursusdeltagelse kan, som reglen er udformet, så vidt jeg kan se, give carte blanche til alt, hvad der bliver kaldt kursus, og uanset hvem der er arrangør.

[Hanne Thanning Jacobsen]

Jeg finder det uklart, om der kan gives dækning for tabt arbejdsfortjeneste til alle, eller om dette er et frynsegode forbeholdt provstiudivalgsmedlemmer. Jeg synes, diskussionen om tabt arbejdsfortjeneste ved kursusdeltagelse er en mere principiel diskussion, som vi bør tage på et eller andet tidspunkt.

Jeg finder det til gengæld tilfredsstillende, at rådighedsbeløbet er sat pænt op, for på trods af udsagn om overflod er jeg vidende om, at mange gode ideer ikke bliver til virkelighed i mindre sogne på grund af pengemangel.

Jeg har forskellige spørgsmål til dette forslag, men dem tror jeg jeg vil vente med at stille til det kommende udvalgsarbejde, som vi vil gå positivt og konstruktivt ind i.

Poul Nødgaard (FP):

Fremskridtspartiet synes, der kan være en vis fornuft i at samle alle bestemmelser om menighedsrådenes udgifter i én samlet lov. I bilaget til lovforslaget opremses der nu i alt 14 punkter mod 8 i den nuværende lov.

Skulle jeg endelig komme med et par hjertesuk, måtte det være de bombastiske bestemmelser om, at stiftsøvrighederne kan annullere et provstiudivalgs ulovlige beslutninger. Som forslaget og bemærkningerne er udformet, tyder det nærmest på, at provstiudivalgene har gennemført den ene ulovlige beslutning efter den anden.

Hvis dette ikke er tilfældet – det kunne jeg håbe det ikke var – vil jeg bede ministeren oplyse, hvorfor der så skal en så kraftig opstramning til, som den foreliggende lovgivning er udtryk for.

I øvrigt må jeg også sige, for jeg kender lidt til den kirkelige verden dér, at provsterne trods alt står i spidsen for provstiudivalgene, og dette skulle formentlig borge for en vis overholdelse af love og bestemmelser.

Jeg har i øvrigt tidligere på denne talerstol gjort mig til talsmand for, at vi måske skulle have en ny kirkelig struktur her i Danmark. Og så kan man lægge i de ord, hvad man vil, men det skal jeg prøve at forklare lidt senere. For når man ser hele pyramiden med menighedsråd, provstiudivalg, stiftsøvrighed og så Kirkeministeriet, var det måske på sin plads, at man smidiggjorde dette administrative system, hvor menighedsrådene efter Fremskridtspartiets opfattelse skal have mere indflydelse, hvilket

jeg også tror kunne give betydelig mere lyst til at udføre arbejdet i landets menighedsråd, og det er faktisk det, vi debatterer her i dag. For sagen er jo – det ved vi alle – at en sag kan cykle et halvt eller et helt år mellem alle disse myndigheder og konsulenter, og jeg ved ikke, hvad de hedder alle sammen.

Det kunne måske i øvrigt være godt, om vi her i Folketinget fik en bred debat om hele folkekirken, og ved en sådan lejlighed kunne vi jo så også se, om Venstre og De Konservative kunne enes om en fælles kirkepolitik. Det var nærmest helt befriende at se, at de to partier ikke taler helt samme sprog, og jeg var nok måske lidt forundret over Venstres ordfører; jeg vil næsten vædde 5 frederikshavnerrødspætter på, at de udtalelser, fru Birthe Rønn Hornbech på forskellig vis har fremsat i dag, nok ikke dækkes af i hvert fald hele Venstres folketingsgruppe.

Men tilbage til lovforslaget, hvor jeg godt kunne tænke mig at bringe frem, om de enkelte menighedsråd skulle ansvarliggøres lidt mere i form af, at de udgiftsdispositioner, de foretager sig, blev lignet på de skatteydere, der bor i det pågældende sogn. Som det er nu, indgår de enkelte menighedsråds budgetter i den pågældende kommunes samlede ligning, og der udskrives én fælles kirkeskatteprocent for alle kirkeskatteydere i den pågældende kommune. Det virker meget enkelt, men sandheden er den, at det med den moderne edb-teknik, vi har i dag, bare er at trykke på en knap, så kan man i realiteten godt have forskellige kirkeskatteprocenter på de forskellige indbyggere i en kommune i relation til, hvilket sogn de bor i. Jeg synes, det var noget, man kunne tage under overvejelse, for det er jo, som når man kaster en udgift ind i den store sammenhæng, så tænker man, det går nok, og det gør det måske også, og går det ikke, så går det alligevel, men i det øjeblik, at det enkelte menighedsråd hele tiden havde for øje, at de dispositioner, der blev truffet for deres kirke, blev pålagt sognets indbyggere – i mit sogn bor der 1.100-1.200 mennesker, så det er altså os 1.100, der bliver pålagt de ekstra udgifter – så kunne det jo godt være, at man i nogle situationer tænkte sig endnu bedre om, end man gør nu.

Det var et lille hjertesuk, og så vil jeg i øvrigt sige, at vi, ligesom ved de andre to forslag, vil være positive over for at få denne sag igennem.

[Poul Nødgaard]

Der går sikkert nogle måneder, og jeg vil håbe, at der kommer rigtig mange gode deputationer i Kirkeudvalget, hvor vi kan drøfte de mange spørgsmål igennem. Så må vi sætte os ned og være lydhøre over for det, der kommer frem. Vi har prøvet det før i Kirkeudvalget – ganske spændende arbejde.

Bodil Melgaard Haakonsen (CD):

I 1989, da man ændrede loven om folkekirkens økonomi og derigennem tilvejebragte hjemmel til, at kirkeministeren fastsatte nærmere regler for finansieringen af et centralt mellemkirkeligt råds virksomhed samt finansieringen af lokalt mellemkirkeligt arbejde af kirkelige ligningsmidler, var vi i CD noget betænkelige ved dette forslag. Men da vi nu har set, at det har fungeret stort set problemløst i de forløbne fire år, kan vi ikke have noget imod, at den gældende ordning og dermed folkekirkens deltagelse i mellemkirkeligt arbejde nu gøres permanent. Derfor kan CD gå ind for det foreliggende lovforslag.

Hans Larsen-Ledet (RV):

Forslaget indebærer, at den nuværende ordning gøres permanent, hvorefter kirkeministeren kan fastsætte regler om folkekirkens deltagelse i lokalt mellemkirkeligt arbejde samt finansieringen heraf.

Rent praktisk indebærer forslaget ligeledes, at enkelte bestemmelser om menighedsrådets rådighedsbeløb og om indsamlinger i kirken til fremme af menighedsrådsarbejdet flytter fra loven om menighedsråd til loven om folkekirkens økonomi. Men uanset hvordan vi i øvrigt ser på det, mener vi, at det bliver interessant at benytte forslaget her som en anledning til at høre om det mellemkirkelige arbejde.

Udgifter til kursus, som har betydning for hvervet som medlemmer af menighedsråd og provstiudvalg, kan dækkes af kirkelige ligningsmidler, og derudover kan der ydes erstatning til provstiudvalgsmedlemmer for tabt arbejdsfortjeneste. Endelig får stiftsøvrigheden samme reaktionsmulighed over for provstiudvalget og dets medlemmer som over for menighedsrådet og dets medlemmer.

Derfor – med de få ting, jeg har nævnt om lovforslaget – har vi fra radikal side besluttet os for, at vi vil støtte det.

Kirkeministeren (A.O. Andersen):

Jeg kan også her stort set takke for en velvillig modtagelse det meste af vejen rundt.

Den interessante debat imellem Venstres og Det Konservative Folkepartis ordførere viser jo, at debatten og lysten til at diskutere denne sag ikke er helt død, så der skal nok også komme interessante udvalgsmøder ud af den del af det.

Jeg vil gerne sige vedrørende hr. Torben Rechendorffs spørgsmål om Grønland, at det er ganske rigtigt vurderet, at det er et spørgsmål om, at man ikke er klar. Jeg er enig i det synspunkt, at alt, hvad der kan cementere og holde fast i, at kirken i Grønland er en del af den danske folkekirke, skal gøres, men jeg må så også sige, at det skal gøres i nøje samarbejde med og præcis så langt, som kirken i Grønland og det grønlandske hjemmestyre ønsker det. Jeg er sikker på, at hvis der fra dansk side vil blive fremsat noget, der bare bliver oplevet som et forsøg på at fastholde det gamle underordningsforhold i forhold til folkekirken i Danmark eller et af de danske stifter, vil det virke modsat hensigten.

Så vidt jeg husker, sagde jeg ved behandlingen af Grønlandsloven noget om, at jeg oplevede, at det, at kirken i Grønland blev selvstændig og var sig bevidst som Grønlands kirke, men også holdt fast i at være en del af folkekirken, betragtede jeg som en rigdom for den danske folkekirke. Deri ligger naturligvis også, at jeg er enig i hr. Torben Rechendorffs synspunkt, at det gælder om at fastholde denne forbindelse, men at det skal ske på helt lige vilkår. At ønsket er sådan fra Grønlands side ligger jo også i, at man har valgt en mere selvstændig karakter at stifte, end man har valgt på Færøerne. Det må vi respektere, og det tror jeg vi er enige om.

Bemærkningerne hele vejen rundt indbyder i øvrigt, synes jeg, mest til at blive afklaret i udvalget.

Jeg skal lige sige om – jeg tror, det var hr. Poul Nødgaards bemærkning om provstiudvalgene, at vi har ikke en lang række af kriminelle handlinger, som vi har manglet værktøj imod. Der har faktisk ikke været nogen, men naturligvis har de det samme krav på retssikkerhed, som man har i menighedsrådene, det vil sige, at de kender konsekvenserne, og at den overliggende myndighed har lov hjemmel

[Kirkeministeren]

til at annullere en ulovlig beslutning, hvis en sådan skulle smutte igennem. Jeg tror ikke, der er meget mere at sige om det.

Til hr. Poul Nødgaards bemærkning om at lægge ligningsgrundlaget ud i det enkelte sogn vil jeg sige, at det sikkert godt kan lade sig gøre edb-teknisk, det er jeg egentlig ikke i tvivl om, men vi må vel ikke helt se væk fra, at efter kommunalreformen består de fleste kommuner i Danmark af byområder, som i nogen grad deltager i den almindelige vækst i samfundet, og så nogle gamle landsogne, gamle sognekommuner, hvor befolkningstallet er stærkt faldende, men hvor vi stadig har et behov for at få vedligeholdt de middelalderlige kirkebygninger. Der sker faktisk internt i kommunen en udligning på ganske udramatisk og ubureaukratisk vis. Hvis man fjerner denne udligning, vil det i hvert fald øge behovet markant for en udligning over landskirkeskatten, for ellers vil de nogle af disse landsogne stå med vedligeholdelsesbyrder, som de ganske enkelt ikke kan løfte. Så jeg tror, vi skal tænke os godt om, inden vi går den vej.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg vil bare lige sige til kirkeministeren, også af hensyn til Folketingstidende, og jeg vil sige det med et smil på læben, at jeg brugte altså ikke udtrykket – og det var nok heller ikke det, kirkeministeren mente – at provstiuvalgene havde lavet noget kriminelt. Jeg sagde, det måske kunne tyde på, at de havde lavet noget, der var mindre godt, eller sådan noget. Men vi kan så se i referatet, hvad jeg har sagt. Jeg brugte i hvert fald ikke udtrykket kriminelt.

Så vil jeg lige sige til ministeren – vi skal ikke have en lang debat om det nu – at jeg gerne vil have lov til at vende tilbage til hele spørgsmålet om ligningsforholdene. Jeg tror, der er noget, vi godt kunne kigge på og måske også blive enige om, men det ville føre for vidt at gå ind i det i dag.

Kirkeministeren (A.O. Andersen):

Jeg er naturligvis enig i, at det ville være at gå for vidt at gå ind i det i dag eller i det hele taget under behandlingen af lovforslaget på nuværende tidspunkt. Men jeg er ikke utilbøjelig til at kunne se noget rigtigt i den tankegang, som vi jo har brugt overalt, at en sam-

menhæng imellem myndigheden til at bruge penge og ansvaret for at skaffe dem nu ikke er af vejen, når det drejer sig om reel decentralisering. Jeg tror, at sognet er for lille en enhed, men en fortsat diskussion med hensyn til, om der kan findes veje strukturmæssigt for at komme i den retning, synes jeg er helt rimelig, og det synes jeg ikke vi skal glemme. Men det er ikke tiden nu. Det ville være alt for voldsomt og kræve alt for dramatiske ændringer til, at man skal arbejde det ind i denne lille ændring af økonomiloven.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kirkedvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 143:

Forslag til lov om ændring af lov om udnævnelse af biskopper og om stiftsbåndsløsning.

Af kirkeministeren (A.O. Andersen).

(Fremsat 12/1 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Tove Lindbo Larsen (S):**

Da mit partis ordfører, fru Anna-Marie Hansen, ikke har mulighed for at være til stede i salen, skal jeg fremføre Socialdemokratiets synspunkter vedrørende dette lovforslag.

Socialdemokratiet finder, at det er relevant med en revision af den nugældende lov om udnævnelse af biskopper og om stiftsbåndsløsning på en sådan måde, at der sker en vis fornyelse af valgproceduren, idet afstemningen for fremtiden vil ske ved en urafstemning og ikke på et menighedsrådsmøde.